

Valsts kanceleja

Latvijas nostāja
par Eiropas Komisijas komunikāciju

EIROPAS DEMOKRĀTIJAS VAIROGS: SPĒCĪGU UN NOTURĪGU DEMOKRĀTIJU VEICINĀŠANA

Memoranda padomes sēde

2026. gada 25. marts

- **Komunikācijas teksts ir publicēts**
- **Plaša nozaru ministriju iesaiste/kompetence**
- **NVO un pašvaldību ieguldījums**

- Demokrātijas stiprināšana – kopīga starpinstitūciju atbildība
- Demokrātijas noturības centrā ir uzticēšanās valsts institūcijām
- Demokrātiskie procesi jāstiprina visos pārvaldības līmeņos

*Latvijas nostāja ietver **sākotnējos priekšlikumus**, kas paužami diskusijās par Eiropas demokrātijas vairoga prioritārajām jomām un izmantojami attīstības politikas plānošanā, tostarp izstrādājot Latvijas Nacionālo un reģionu partnerības plānu 2028.–2034. gadam, kā arī kalpos par pamatu darbam pie Nacionālā attīstības plāna 2028.–2035. gadam izstrādes.*

EIROPAS DEMOKRĀTIJAS VAIROGS:

Vispārējā nostāja

- **Atbalstām Eiropas demokrātijas vairogu (EDV) kā stratēģisku ES instrumentu informācijas telpas integritātei un aizsardzībai un pilsoniskās līdzdalības paplašināšanai**
- Uzsvars – informācijas telpas integritātes stiprināšana un tehnoloģiju platformu atbildīga rīcība
- Nepieciešamība – krīzes komunikācijas mehānismu attīstīšana proaktīvai, operatīvai, efektīvai un vienotai reakcijai
- Lielāks uzsvars uz organizēto pilsonisko sabiedrību

JAUNS EIROPAS DEMOKRĀTISKĀS NOTURĪBAS CENTRS

EIROPAS DEMOKRĀTIJAS VAIROGS: SPĒCĪGU UN NOTURĪGU DEMOKRĀTIJU VEICINĀŠANA

- **Valsts kanceleja** kā nacionālais kontaktpunkts Latvijā
- Sadarbībā ar nacionālajām kompetentajām pusēm tiek noteiktas prioritāri virzāmās darbības
- Centra funkciju efektīva izmantošana ir būtiska **vēlēšanu laikā** (hibrīdo apdraudējumu riski)
- Centram jāpilnveido valstu spējas reaģēt uz demokrātijas apdraudējumiem
- Uzsvars – **digitālās vides drošība**, informācijas integritāte un tehnoloģiju uzņēmumu atbildīga rīcība
- Jāparedz sadarbība ar pašvaldībām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām

01

INFORMĀCIJAS TELPAS INTEGRITĀTES AIZSARDZĪBA

EIROPAS DEMOKRĀTIJAS VAIROGS: SPĒCĪGU UN NOTURĪGU DEMOKRĀTIJU VEICINĀŠANA

Ārvalstu manipulācijas un dezinformācija apdraud uzticēšanos valsts pārvaldei, demokrātijas stabilitāti, saliedētību un nacionālo drošību.

- Ir jāstiprina **stratēģiskā komunikācija un mediju vides kvalitāte**, kas balstīta pētījumos un datos
- Ir jāveicina visu iedzīvotāju **medijpratība un kritiskā domāšana**
- Atbalstām stratēģisku pieeju medijpratības stiprināšanai sabiedrībā – veicināt spēju atpazīt **informācijas manipulācijas**
- Atzinīgi novērtējam to, ka medijpratības jomā prioritāri tiks piešķirts atbalsts dalībvalstīm, kurām ir īpašas vajadzības un drošības izaicinājumi (ES austrumu pierobežas valstis)

02

SPĒCĪGĀKAS DEMOKRĀTISKĀS INSTITŪCIJAS, BRĪVAS UN GODĪGAS VĒLĒŠANAS UN BRĪVI UN NEATKARĪGI MEDIJI

EIROPAS DEMOKRĀTIJAS VAIROGS: SPĒCĪGU UN NOTURĪGU DEMOKRĀTIJU VEICINĀŠANA

- Atbalstām pastiprinātu sadarbību ar dalībvalstīm **Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkla** ietvaros (stiprinot spējas aizsargāt vēlēšanas pret dezinformāciju, ārvalstu ietekmi un kiberdraudiem)
- Ar vēlēšanām saistīto **sistēmu kiberneturība** ir viena no prioritātēm
- Atbalstām ES līmeņa aktivitātes, lai proaktīvi uzlabotu ES un dalībvalstu gatavību reaģēt uz kiberdraudiem
- **Latvija atbalsta Mediju noturības programmas izveidi**, kā arī atbilstoša finansējuma piešķiršanu ziņu mediju nozarei nākamajā ES daudzgadu finanšu shēmā 2028.–2034. gadam

03

SABIEDRĪBAS NOTURĪBAS UN IEDZĪVOTĀJU IESAISTES VEICINĀŠANA

EIROPAS DEMOKRĀTIJAS VAIROGS: SPĒCĪGU UN NOTURĪGU DEMOKRĀTIJU VEICINĀŠANA

- Sabiedrības noturība un iedzīvotāju izglītošana iespējama tikai **koordinētā kopdarbā**
- Regulāras kampaņas, konferences un diskusiju forumi jāpapildina ar **pilsoņu iespējām savstarpējai viedokļu apmaiņai** vietējā, nacionālā un ES līmenī
- Nepieciešams atbilstošs EK finanšu instrumentu atbalsts pilsoniskās sabiedrības noturībai, īpašu uzmanību pievēršot ES austrumu pierobežai
- Pilsoniskās sabiedrības noturības programma sasaistāma ar finansēšanas programmām **ES daudzgadu finanšu shēmā 2028.–2034. gadam**
- Piekrītam EK nostājai – līdztekus pasākumiem izglītības jomā ir nepieciešams paplašināt arī atbalstu medijpratības un digitālās pratības jomās

EIROPAS DEMOKRĀTIJAS VAIROGS: SPĒCĪGU UN NOTURĪGU DEMOKRĀTIJU VEICINĀŠANA

ĪPAŠAS LATVIJAS REPUBLIKAS INTERESES

Latvijai ir īpaši svarīgi, lai tuvākajā laikā tiktu nodrošināts finansējums EDV, tajā skaitā Centra aktivitātēm, un it īpaši nevalstisko organizāciju un citu ieinteresēto pušu efektīvai iesaistei.

Nozīmīgi, lai Centrs nekavējoties spētu palīdzēt dalībvalstīm reaģēt uz MI bāzētām ietekmes operācijām, jo īpaši vēlēšanu drošības kontekstā.